

Rinodina sheardii

Dimkrimmerlav

Klass: *Lecanoromycetes*, **Ordning:** *Caliciales*, **Familj:** *Physciaceae*, **Släkte:** *Rinodina* (krimmerlavar), **Art:** *Rinodina sheardii* - dimkrimmerlav Tønsberg **Synonymer:**

Kännetecken

Dimkrimmerlav är en skorplav med en tunn, sammanhängande, slät till areolerad, vitaktig bål med soral som är gulaktiga till ljus bruna. I fuktigt väder kan soralen vara lysande gula mot en vit bål. Soralen är välvgränsade, men ibland flyter de samman. Bålarna är ofta ganska små, sällan större än några centimeter i diameter, men flera bålar kan sitta intill varandra. Soralen är P-. Apothecier saknas ofta och ibland kan de förekomma sparsamt. De kan vara svåra att upptäcka när de sitter intill soral och de är högst 0,5 mm i diameter. Disken är plan, mörkt brun, ibland svart. Sporerna är mestadels av *Physcia*-typ och varierar mycket i storlek (Tønsberg 1992). Det finns två ytterligare sorediösa arter i släktet krimmerlavar *Rinodina* i Sverige. *R. efflorescens* har brungula-vita soral vilka är P+ orangeröda och *R. degeliana* har vita soral som är P+ gula.

Utbredning och status

Arten är suboceanisk och är känd från en lokal i Dalarna där den hittades 1993 och rapporterades som ny för Sverige några år senare (Mayrhofer & Moberg 2002). Arten saknas i Danmark och Finland men finns i Norge där den är rödlistad (Nära hotad NT, Timdal m.fl. 2015). Världsubredningen omfattar Europa och Nordamerika (Mayrhofer & Moberg 2002, Sheard 2010).

Ekologi

Det svenska fyndet är på en enda gammal sälk i en luckig granskog av naturskogskaraktär. Lokalen är känd för att hysa flera nordligt suboceaniska arter knutna till öppen skog av naturskogskaraktär, t.ex. norsk näverlav *Platismatia norvegica* (rödlistad som Sårbar VU) och långt broktagel *Bryoria tenuis* (rödlistad som Starkt hotad EN). I Norge är arten funnen på ask, asp, sälk och på gran i stänknzonen till vattenfall. Växtplatsen ska ha hög och jämn luftighet. I Uralbergen har arten oftast påträffats växande på riktigt gamla aspar i lövrik barrskog.

Hot

Det enda värdrädet står i en luckig skog inom ett naturreservat. Populationen är dock mycket liten vilket innebär en risk för att arten ska försvinna p.g.a. slumpfaktorer. Det finns få träd i närheten som arten kan kolonisera. Om det finns ytterligare lokaler i Sverige för arten är skogsbruk det allvarligast hotet.

Åtgärder

Om arten påträffas på ytterligare lokaler måste dessa skyddas. Om arten förekommer på träd som är mycket beskuggade av andra träd, bör man manuellt fälla de som utgör ett hot. Föryngring av asp och sälk bör säkerställas genom en decimering av klövviltstammarna i Norrland och genom stängsling av särskilt värdefulla lövrika ungsogar.

Litteratur

Mayrhofer, H. & Moberg, R. 2002. Rinodina. *Nordic Lichen Flora* 2: 41-69. Uddevalla.

Sheard, J.W. 2010. *The Lichen Genus Rinodina (Ach.) Gray (Lecanoromycetidae, Physciaceae) in North America, North of Mexico*. NRC Press, Ottawa, Canada.

Timdal, E. 2015. Lav ('Lichenes'). *Norsk rødliste for arter 2015*. Artsdatabanken
[[<http://www.artsdatabanken.no/Rodliste/Artsgruppene/Lav>]]. [uttag 2016-10-14]

Tønsberg, T. 1992. Rinodina sheardii, a new lichen species from northwest Europe and northwest North America. *The Bryologist* 95: 216-217.

Författare

Janolof Hermansson